

IN MEMORIAN

ZULEJKA TUĆAN-STEFANINI (6. 1. 1912. Split, - 27. 3. 2005. Zagreb)

Žena koju se ne smije zaboraviti

ODLUKOM NJEZINE OBITELJ DJEVOJČICA ZULEJKA STEFANINI U ŠESTOJ GODINI ŽIVOTA POSTAJE ČLANICOM "SOKOLA" I REDOVITO VJEŽBANJE POSTAJE SUSTAVNI DIO NJEZINA ODGOJA I OBRAZOVANJA. RASTUĆI I RAZVIJAJUĆI SE U SVESTRANU SPORTAŠICU NIJE GUBILA SPONTANU RADOST KRETANJA I PLEMENITOG, POTICAJNOG UZBUĐENJA NADMETANJA. U NJOJ JE BILA DUBOKO USAĐENA POTREBA DA TU RADOST PODIJELI S LJUDIMA OKO SEBE, DA IH POTAKNE DA POČNU, DA IH PODUČI ZAŠTO TO SVE TREBA RADITI

Piše **Milka Babović**

Zulejka Tućan-Stefanini (1912. - 2005.) je najsvestranija i najuspješnija sportašica naše svekolike povijesti. Statističari pišu da je osvajala sportska priznanja najvišeg dometa njezina vremena čak u 14 sportova. Bivala je i prvakinja države, i rekorderka, olimpijka na Igrama 1936. u Berlinu. Svojim rezultatima, cijelom svojom ličnošću od rane je mladosti utirala sportske putove ženama. Njezino se ime može naći i među sudionicama Svjetskih ženskih sportskih igara 1930. u Pragu, 1931. u Firenci. U Firenci je lukom i strijelom izborila treće mjesto. (To treba zapamtiti kada nekom zgodom neprovjereno, ali efektno, izgovorimo ili napišemo "... prvi put u povijesti ..."). Kada je 1947. godine počelo sveopće natjecanje za značku sportske svestranosti ZREN (Za REpubliku Naprijed) Zulejka Tućan je bila prva sportašica u Hrvatskoj koja je osvojila zlatnu značku. Nije u pitanju bilo "osvojiti još jednu nagradu", poticaj za sudjelovanje je bio povući za sobom što više žena. Uvjeriti ih da 35 godina u životu žene nisu godine starosti.

O toj Zulejki Tućan treba reći koju riječ. Rezultati u sportskom natjecateljskom dijelu njezina života su takovi da njima ne treba dodavati, njih se ne smije zaboraviti!

Odlukom njezine obitelji djevojčica Zulejka Stefanini u šestoj godini života postaje članicom "Sokola" i redovito vježbanje postaje sustavni dio njezina odgoja i obrazovanja. Rastući i razvijajući se u svestranu sportašicu nije gubila spontanu radost kretanja i plemenitog, poticajnog uzbuđenja nadmetanja. U njoj je bila duboko usađena potreba da tu radost podijeli s ljudima oko sebe, da ih potakne da počnu, da ih podučiti zašto to sve treba raditi. Sama nije prestajala, suprug Fran Tućan i obje kćeri Vida i Mika bili su njezini oslonci u svemu što je radila. A radila je, djelovala mnogo, korisno, neumorno. Znala je u razgovoru reći: "Ne znam kako bi mi moglo biti dosadno kad ima toliko toga u ovom životu što volim, što me privlači, potiče... što još nisam dospjela naučiti i započeti...". Uz sport i obitelj, školu i društvenu djelatnost nije zapostavila umjetnost - bila je izvrsna keramičarka. U Zagrebu, na Likovnoj akademiji završila je četverogodišnji keramičarski tečaj. Izlagala je već prije Drugog svjetskog rata (1936. i 1939.). Samostalna izložba u Zagrebu 1968. svjedočila je da ta izuzetna že-

Zulejka Tućan-Stefanini na
Atletskom prvenstvu Zagreba
1931. godine

na, ta naša Zulejka, ne stari ni duhom. Imala je tada 56 godina. A iz njezinih djela zračila je mladenačka radoznalost i vedrina, zrelost tamo gdje je naslućivala odgovor, ali ne i sjeta ako ga još traži. Sve nas koji smo je duže poznavali radovala je svježina i neposrednost koje je prenijela u svoju keramiku. I sva ljubav prema pokretu ljudskog tijela.

Godine 1947. počinje raditi kao nastavnica tjelesnog odgoja. Najprije u Gornjogradskoj 7. gimnaziji. U toj školi ostala je do 1955. Tada prelazi u Eksperimentalnu gimnaziju na Trešnjevci gdje ostaje do 1965. Te godine rada u gimnazijama zlatnim su slovima upisane u srednjoškolski sportski život Zagreba, a i šire. Zulejka Tućan-Stefanini je bila zdravi izdanak hrvatskog pedagoškog rada - nastava nije završavala sa zvonom. Tjelesni odgoj po planu i programu prerastao je u sport. Zulejka je znala zainteresirati učenice i potaknuti ih da pomažu, osamostaljujivala ih je. Godišnjaci srednjoškolskih sportskih prvenstava u Zagrebu svjedoče koliko su se učenice škola u kojima je radila Zulejka Tućan-Stefanini isticala. Od nje i njoj sličnih pedagoga tjelesne kulture i sporta imao je neizrecivo vrijedne koristi sport uopće.

Iskusni stručnjak koji zna gdje škola prestaje i gdje se nastavlja sportski rada s mladima, uza to i vrsni pedagog koji vidi i dalje u budućnost, surađuje sa sportskim sredinama, klubovima. Kada je ocijenila da neka od učenica pokazuje darovitost za određeni sport, pozvala bi trenera kluba, posavjetovala se, razgovarala s roditeljima pitajući ih za suglasnost i tako je na najprirodniji

Jugoslavenska
atleška
reprezentacija na
XI. Olimpijskim
igrama u Berlinu
1936. (slijeva):
Vjera Neferović,
Zulejka Tučan-
Stefanini, Jelena
Stanojević, Flora
Hofman, Renata
Čabrijan, Vera
Romanić

Atleško prvenstvo Zagreba 1931. godine (slijeva): Vjera Neferović,
Zulejka Tučan-Stefanini, Ana Stefanini, Vera Pervan, Ana Batelkova,
Ružica Janović, Mila Petričić

način podmlađivan zagrebački sport, posebno atletika. Zulejki i "njezinoj djeci" vrata svih sportskih terena bila su širom otvorena. Posebno je to bilo nužno za atletske pripreme. U pravilu su dolazile na terene AK "Mladost" na Savi. Učenice koje su se pripremale za sre-

dnjoškolska prvenstva tada bi trenirale zajedno s nama atletičarkama.

Nakon nastavničkog rada Zulejka nije prestala raditi, jedino su u dvorani umjesto učenica bile majke, tete, a i poneka baka: za kratko je vrijeme bilo poznato da treba otići u školu na Kaptolu i rekreirati se. Onima koji bi je pitali zar se nije već umorila ona je odgovarala: "Pa ja sam volila knjige i glazbu i prije i kanim nastaviti. Ali, ja ovo želim raditi jer je to samo prirodni nastavak mog dosadašnjeg rada. Pokušavam nenametljivo savjetovati ženama da se ne zapuste, da nastave vježbati, baviti se sportom i kad prođe prva mladost, pokušavam ih svojim primjerom ohrabriti, uvjeriti da nije kasno početi i kad se jave u kosi prve sijede. Ako sačuvaju tjelesnu i duševnu svježinu, lakše će dočekati starost".

Svega sam se ovoga sjetila onoga dana kada smo ispratili Zulejku. Spustila sam se u grad i u banci na Trgu bana Jelačića čekala svoj red. Sjela je kraj mene nepoznata žena, oslovila me, predstavila se i pomalo smetena rekla: "Upravo sam sada saznala da je NAŠA profesorica Zulejka umrla. Silno mi je žao, bila bih otišla na pogreb. Nikada je neću zaboraviti. Moja kći je bila njezina učenica, tako sam je upoznala. Poslušala sam je i počela i sama vježbati u skupini rekreativki. Bilo je veliko iznenađenje za mene kada sam postala svjesna da se bolje osjećam i da ne želim prestati. Imala je ona pravo... sportske zdravstvene navike dobre su zdravstvena životna investicija i zato sam joj zahvalna!"